

PRIJEVOD

KONVENCIJA

o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih dokumenata u građanskim ili trgovačkim stvarima

(Sklopljena 15. studenoga 1965.)

DRŽAVE POTPISNICE OVE KONVENCIJE,

Želeći stvoriti odgovarajuće mehanizme kako bi se osiguralo da primatelj bude pravodobno obaviješten o sudskim i izvansudskim dokumentima koji se dostavljaju u inozemstvo,

Želeći u tu svrhu poboljšati organizaciju uzajamne pravne pomoći pojednostavljenjem i ubrzanjem postupka,

Odlučile su o tome sklopiti Konvenciju, te su se sporazumjele o sljedećim odredbama:

Članak 1.

Ova se Konvencija primjenjuje u svim slučajevima, u građanskim i trgovačkim stvarima, kad je potrebno poslati sudski ili izvansudski dokument na dostavu u inozemstvo.

Ova se Konvencija ne primjenjuje kad nije poznata adresa osobe kojoj je potrebno dostaviti dokument.

POGLAVLJE I.

SUDSKI DOKUMENTI

Članak 2.

Svaka će država ugovornica odrediti središnje tijelo koje će preuzeti zaprimanje zamolnica za dostavu koje se upućuju iz drugih država ugovornica, te postupati u skladu s odredbama članka 3. – 6.

Svaka će država središnje tijelo organizirati u skladu sa svojim pravom.

Članak 3.

Tijelo ili sudski službenik nadležan prema pravu države iz koje dokumenti potječu prosljedit će središnjem tijelu zamoljene države zamolnicu, sastavljenu prema oglednom primjerku priloženom ovoj Konvenciji, bez zahtijevanja legalizacije ili neke druge odgovarajuće formalnosti.

Zamolnici se prilaže dokument koji je potrebno dostaviti ili njegova preslika. I zamolnica i dokument šalju se u dva primjerka.

Članak 4.

Ako središnje tijelo smatra da zamolnica nije u skladu s odredbama ove Konvencije, o tome će bez odgode obavijestiti podnositelja zamolnice i navesti svoje prigovore na zamolnicu.

Članak 5.

Središnje tijelo zamoljene države samo će izvršiti dostavu dokumenta ili će se pobrinuti da dostavu izvrši odgovarajuća agencija, bilo:

- (a) na način propisan njenim unutarnjim pravom za dostavu dokumenata u domaćim postupcima osobama koje se nalaze na njenom državnom području, ili

(b) na osobit način koji zatraži podnositelj zamolnice, osim ako je takav način nespojiv s pravom zamoljene države.

U slučaju iz podstavka (b) stavka 1. ovoga članka, dokument se uvijek može dostaviti isporukom primatelju koji ga dobrovoljno primi.

Ako se dokument dostavlja prema podstavku 1. stavku 1. ovoga članka, središnje tijelo može zahtijevati da dokument bude sastavljen na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika zamoljene države, odnosno da bude preveden na taj jezik.

Zajedno s dokumentom koji je potrebno dostaviti, dostavlja se i dio zamolnice koji sadrži sažetak tog dokumenta i to na obrascu priloženom ovoj Konvenciji.

Članak 6.

Središnje tijelo zamoljene države ili bilo koje tijelo koje je ona odredila u tu svrhu ispunit će obrazac potvrde prema oglednom primjerku u dodatku ove Konvencije.

U toj će se potvrdi navesti da je dokument dostavljen, te će biti naznačen način, mjesto i datum dostave, te osoba kojoj je dokument dostavljen. Ako dokument nije dostavljen, u potvrdi će se navesti razlozi koji su spriječili dostavu.

Podnositelj zamolnice može zatražiti da potvrdu koju nije ispunilo središnje tijelo ili sudsko tijelo supotpíše jedno od tih tijela.

Potvrda se prosljeđuje izravno podnositelju zamolnice.

Članak 7.

Standardne odredbe iz oglednog primjerka koji se nalazi u dodatku ove Konvencije u svim će slučajevima biti napisane na francuskom ili engleskom jeziku. One mogu biti napisane i na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika države iz koje dokumenti potječu.

Odgovarajuća prazna polja ispunjavaju se bilo na jeziku zamoljene države ili na francuskom ili engleskom jeziku.

Članak 8.

Svaka će država ugovornica biti slobodna izvršiti dostavu sudskih dokumenata osobama u inozemstvu, bez primjene ikakve prisile, izravno putem svojih diplomatskih ili konzularnih predstavnika.

Bilo koja država može izjaviti da se protivi takvoj dostavi na svome državnom području, osim ako se dokument dostavlja državljaninu države iz koje dokumenti potječu.

Članak 9.

Osim toga, svaka država ugovornica slobodna je upotrijebiti, u svrhu dostave, konzularni put za prosljeđivanje dokumenata tijelima druge države ugovornice koja je ova u tu svrhu odredila.

Ako to zahtijevaju izvanredne okolnosti, svaka država ugovornica može u istu svrhu upotrijebiti i diplomatski put.

Članak 10.

Uz uvjet da se država odredišta ne usprotivi, ova Konvencije ne zadire u:

(a) slobodu slanja sudskih dokumenata izravno osobama u inozemstvu, putem pošte,

- (b) slobodu sudskih službenika, dužnosnika ili drugih nadležnih osoba države podrijetla da dostavu sudskih dokumenata vrše izravno posredstvom sudskih službenika, dužnosnika ili drugih nadležnih osoba države odredišta,
- (c) slobodu svake osobe koja ima interes u sudskom postupku da dostavu izvrši izravno posredstvom sudskih službenika, dužnosnika ili drugih nadležnih osoba države odredišta.

Članak 11.

Ova Konvencija ne sprječava dogovor dvije ili više država ugovornica da, u svrhu dostave sudskih dokumenata, dopuste neke druge puteve slanja, pored onih koji su predviđeni prethodnim člancima, a osobito izravnu komunikaciju između svojih nadležnih tijela.

Članak 12.

Dostava sudskih dokumenata koji dolaze iz države ugovornice ne podliježe nikakvom plaćanju ili povratu pristojbi ili troškova za usluge koje je pružila zamoljena država.

Podnositelj zamolnice plaća ili nadoknađuje troškove nastale:

- (a) angažiranjem sudskog službenika ili osobe nadležne prema pravu države odredišta,
- (b) upotrebom nekog od osobitih načina dostave.

Članak 13.

Ako je zamolnica za dostavu u skladu s odredbama ove Konvencije, zamoljena država može odbiti postupiti po njoj jedino ako smatra da bi postupanje po njoj povrijedilo njezin suverenitet ili ugrozilo njezinu sigurnost.

Ona ne može odbiti postupiti po zamolnici samo zbog toga što se, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, poziva na isključivu nadležnost u odnosu na predmet dotičnoga spora, odnosno ako njeno unutarnje pravo ne bi dopustilo spor na kojem se zamolnica temelji.

U slučaju odbijanja, središnje tijelo će bez odgode obavijestiti podnositelja zamolnice i navesti razloge odbijanja.

Članak 14.

Poteškoće koje mogu nastati u vezi sa slanjem sudskih dokumenata na dostavu riješit će se diplomatskim putem.

Članak 15.

Ako se, u svrhu dostave prema odredbama ove Konvencije, u inozemstvo trebao poslati sudski poziv ili jednakovrijedni dokument, a tuženik nije pristupio, presuda se neće donijeti sve dok se ne utvrdi da je:

- (a) dokument dostavljen na način koji je prema unutarnjem pravu zamoljene države propisan za dostavu dokumenata u domaćim sporovima osobama koje se nalaze na njenom državnom području, ili
- (b) dokument stvarno bio isporučen tuženiku ili u njegov stan na neki drugi način predviđen ovom Konvencijom,

te da je i u jednom i u drugom slučaju dostava ili isporuka izvršena dostatno na vrijeme da tuženiku omogući obranu.

Svaka država ugovornica slobodna je izjaviti da, unatoč odredbama stavka 1. ovoga članka, sudac može donijeti presudu čak i ako nije zaprimljena potvrda o dostavi ili isporuci, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) ako je dokument poslan na jedan od načina predviđenih ovom Konvencijom,
- (b) ako je od datuma slanja dokumenta proteklo razdoblje ne kraće od šest mjeseci, koje sudac u dotičnom slučaju smatra odgovarajućim,
- (c) ako nije zaprimljena potvrda bilo koje vrste, mada su poduzeti svi razumni naponi kako bi se pribavila putem nadležnih vlasti zamoljene države.

Unatoč odredbama prethodnih stavaka, sudac može u hitnom slučaju izdati bilo koju privremenu ili zaštitnu mjeru.

Članak 16.

Ako se, u svrhu dostave prema odredbama ove Konvencije, u inozemstvo trebao poslati sudski poziv ili jednakovrijedni dokument, te ako je donesena presuda protiv tuženika koji nije pristupio, sudac je ovlašten osloboditi tuženika učinaka proteka roka za žalbu protiv presude ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) ako tuženik, bez ikakve svoje krivnje, nije znao za dokument na vrijeme dostatno za obranu, ili ako nije znao za presudu na vrijeme dostatno za žalbu, i
- (b) ako je tuženik u odnosu na osnovanost zahtjeva odgovorio *prima facie* obranom.

Zahtjev za povrat u prijašnje stanje može se podnijeti samo u razumnom roku nakon što je tuženik saznao za presudu.

Svaka država ugovornica može izjaviti da se neće postupati po zahtjevu ako je podnesen nakon proteka roka koji će se navesti u toj izjavi, ali koji u svakom slučaju ne može biti kraći od godine dana nakon datuma donošenja presude.

Ovaj se članak ne primjenjuje na presude koje se odnose na status ili poslovnu sposobnost osoba.

POGLAVLJE II.

IZVANSUDSKI DOKUMENTI

Članak 17.

Izvansudski dokumenti koje su izdala tijela i sudski službenici države ugovornice mogu se slati u svrhu dostave u drugu državu ugovornicu na načine i prema odredbama ove Konvencije.

POGLAVLJE III.

OPĆE ODREDBE

Članak 18.

Svaka država ugovornica može, pored središnjega tijela, odrediti i druga tijela, te utvrditi opseg njihove nadležnosti.

Podnositelj zamolnice, međutim, u svim slučajevima ima pravo zamolnicu izravno uputiti središnjem tijelu.

Savezne države bit će slobodne odrediti više središnjih tijela.

Članak 19.

U mjeri u kojoj unutarnje pravo države ugovornice, u svrhu dostave na svom državnom području, dopušta, pored onih predviđenih u prethodnim člancima, i druge načine slanja dokumenata koji dolaze iz inozemstva, ova Konvencija ne zadire u te odredbe.

Članak 20.

Ova Konvencija ne sprječava sporazum između dvije ili više država ugovornica o neprimjeni odredbi koje se odnose na:

- (a) potrebu slanja dva primjerka dokumenata, kako predviđa stavak 2. članak 3.,
- (b) uvjete koji se odnose na jezik iz stavka 3. članka 5. i članka 7.,
- (c) odredbe stavka 4. članka 5.,
- (d) odredbe stavka 2. članka 12.

Članak 21.

Svaka će država ugovornica, u vrijeme polaganja svoje isprave o ratifikaciji ili pristupanju, ili na neki kasniji datum, obavijestiti Ministarstvo vanjskih poslova Nizozemske o sljedećem –

- (a) određivanju tijela, u skladu s člankom 2. i 18.,
- (b) određivanju tijela nadležnog za ispunjavanje potvrde u skladu s člankom 6.,
- (c) određivanju tijela nadležnog za zaprimanje dokumenata poslanih konzularnim putem, u skladu s člankom 9.

Jednako tako, svaka će država ugovornica, tamo gdje je to primjereno, ministarstvo obavijestiti o:

- (a) protivljenju uporabi načina slanja prema članku 8. i 10.,
- (b) izjavama prema stavku 2. članka 15. i stavku 3. članka 16.,
- (c) svim promjenama u odnosu na naprijed navedena određivanja, protivljenja i izjave.

Članak 22.

Ako su stranke ove Konvencije ujedno i stranke jedne ili obje konvencija o građanskom postupku potpisanih u Haagu 17. srpnja 1905. i 1. ožujka 1954., ova će Konvencija u njihovim međusobnim odnosima zamijeniti članke 1. – 7. starijih konvencija.

Članak 23.

Ova Konvencija ne utječe na primjenu članka 23. Konvencije o građanskom postupku potpisane u Haagu 17. srpnja 1905. niti članka 24. Konvencije o građanskom postupku potpisane u Haagu 1. ožujka 1954.

Ti će se članci, međutim, primjenjivati jedino ako se koriste načini komunikacije istovjetni onima koji su predviđeni tim konvencijama.

Članak 24.

Dodatni sporazumi između stranaka konvencija iz 1905. i 1954. smatrat će se jednako primjenjivima na ovu Konvenciju, osim ako se stranke nisu drukčije sporazumjele.

Članak 25.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 22. i 24., ova Konvencija ne odstupa od konvencija koje sadrže odredbe o stvarima koje uređuje ova Konvencija, a kojih su države ugovornice stranke ili kojih će postati stranke.

Članak 26.

Ova je Konvencija otvorena za potpisivanje državama zastupljenim na Desetom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.

Ona podliježe ratifikaciji, a isprave o ratifikaciji polažu se kod Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske.

Članak 27.

Ova Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana nakon polaganja treće isprave o ratifikaciji iz stavka 2. članka 26.

Za svaku državu ugovornicu koja je poslije toga ratificira, Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana nakon polaganja njene isprave o ratifikaciji.

Članak 28.

Svaka država koja nije bila zastupljena na Desetom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu ovoj Konvenciji može pristupiti nakon što ona stupi na snagu u skladu sa stavkom 1. članka 27. Isprava o pristupanju polaže se kod Ministarstva vanjskih poslova Nizozemske.

Za takvu će državu Konvencija stupiti na snagu ako ne bude prigovora države koja je Konvenciju ratificirala prije tog polaganja, notificiranog Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske u roku od šest mjeseci od datuma kad ju je to ministarstvo obavijestilo o takvom pristupanju.

Ako ne bude takvog prigovora, Konvencija će za državu koja pristupa stupiti na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon proteka posljednjeg razdoblja iz prethodnoga stavka.

Članak 29.

Svaka država može, u vrijeme potpisivanja, ratifikacije ili pristupanja, izjaviti da se primjena ove Konvencije proširuje na sva područja za čije je međunarodne odnose nadležna, odnosno na jedno ili više njih. Takva izjava proizvodi pravne učinke na dan stupanja Konvencije na snagu za dotičnu državu.

U bilo koje vrijeme nakon toga, takva se proširenja primjene moraju notificirati Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske.

Za područja spomenuta u takvom proširenju primjene Konvencija stupa na snagu šezdesetog dana od notifikacije iz prethodnoga stavka.

Članak 30.

Ova će Konvencija ostati na snazi pet godina nakon datuma njenog stupanja na snagu u skladu s stavkom 1. člankom 27., čak i za države koje su je ratificirale ili su joj pristupile naknadno.

Ako se ne otkaže, ona se prešutno produžuje svakih pet godina.

Svaki se otkaz notificira Ministarstvu vanjskih poslova Nizozemske najkasnije šest mjeseci prije proteka razdoblja od pet godina.

On se može ograničiti na neka od područja na koje se Konvencija primjenjuje.

Otkaz proizvodi pravne učinke samo u odnosu na državu koja ga je notificirala. Za druge države ugovornice Konvencija ostaje na snazi.

Članak 31.

Ministarstvo vanjskih poslova Nizozemske obavijestit će države iz članka 26. i države koje su Konvenciji pristupile u skladu s člankom 28. o sljedećem:

- (a) potpisima i ratifikacijama iz članka 26.,
- (b) datumu stupanja ove Konvencije na snagu u skladu sa stavkom 1. članka 27.,
- (c) pristupanjima iz članka 28. i datumima kad oni počinju proizvoditi pravne učinke,
- (d) proširenjima iz članka 29. i datumima kad ona počinju proizvoditi pravne učinke,
- (e) određivanjima, protivljenjima i izjavama iz članka 21.
- (f) otkazima iz stavka 3. članka 30.

U potvrdu toga su niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovu Konvenciju.

Sastavljeno u Haagu 15. studenoga 1965. na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom jedinom primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vlade Nizozemske, i čiji će se ovjereni prijepis diplomatskim putem dostaviti svakoj od država koje su bile zastupljene na Desetom zasjedanju Haške konferencije o međunarodnom privatnom pravu.
